

MINISTRY OF EDUCATION AND CULTURE
FINLAND

Laadukas toisen asteen koulutus jokaiselle

laadukas toinen aste

Webinaari toisen asteen koulutuksen järjestäjille 4.2.2022

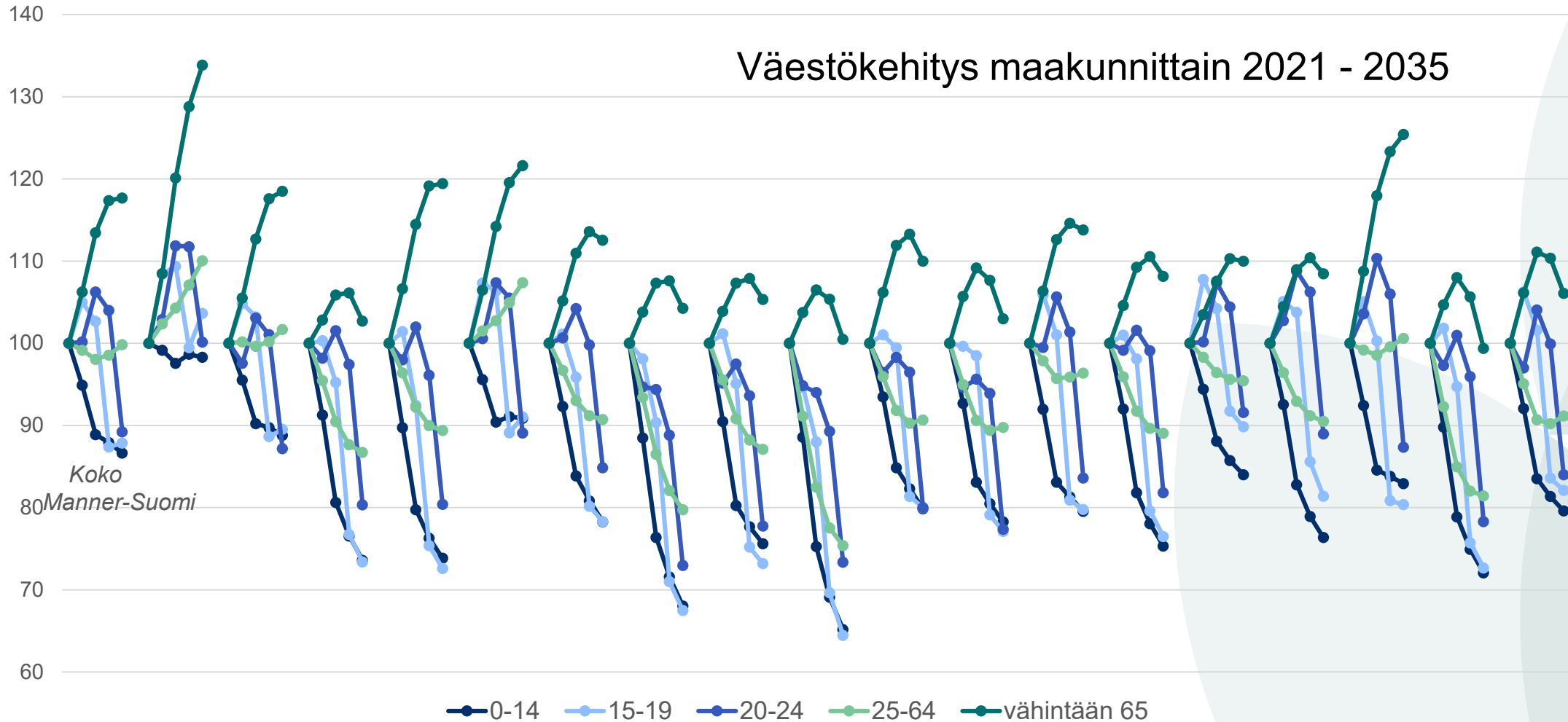

MINISTRY OF EDUCATION AND CULTURE
FINLAND

Koulutuksen toimintaympäristö on muutoksessa

Väestömuutos haastaa koulutusjärjestelmän

Väestökehitys maakunnittain 2021 - 2035

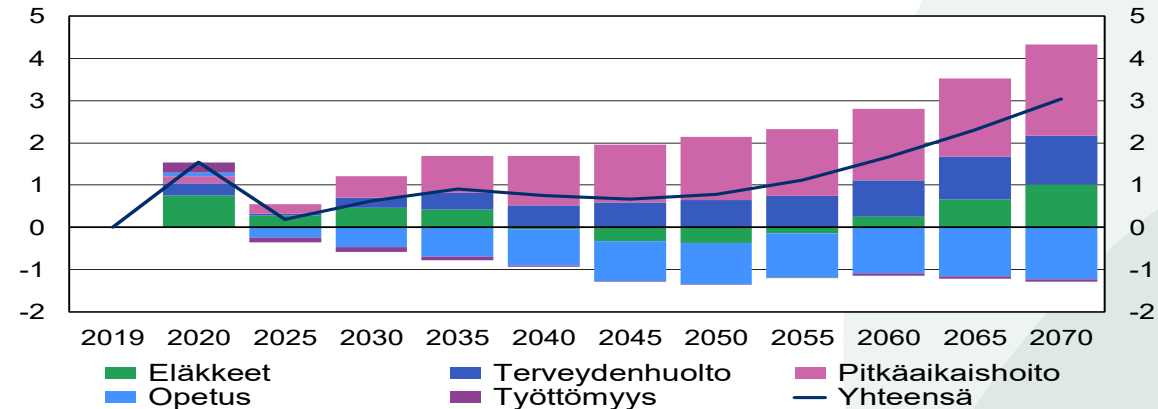

Uudistuksen taustalla

- Julkinen talous ja kestävyysvaje

- Kuntien muuttuvat tehtävät ja aluehallinto
 - TE 2024
 - Hyvinvointialueet
 - Sivistyskunnan merkityksen kasvu

Ikäsidonnaisten menojen muutos
vuodesta 2019, suhteessa BKT:hen, %

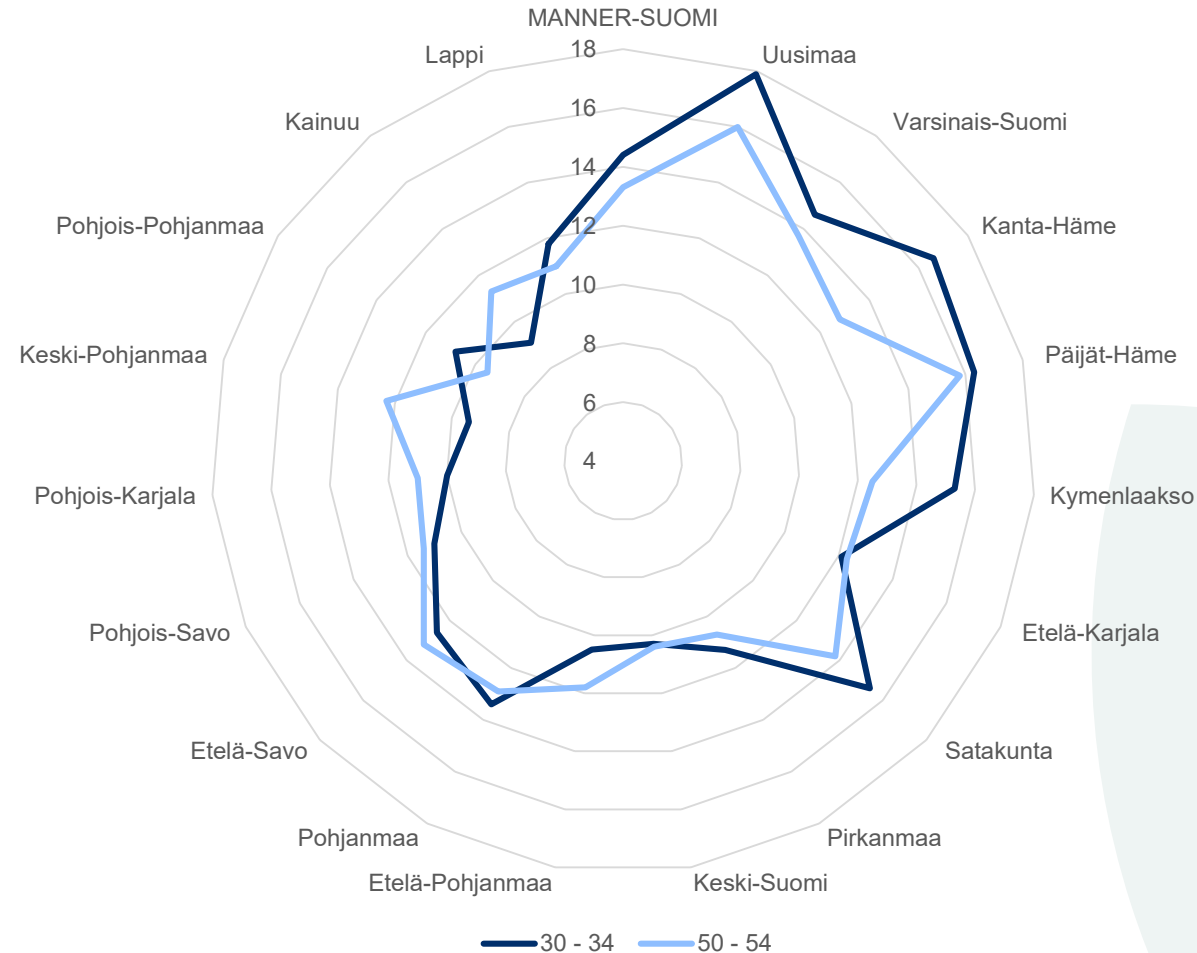
Kuvio on laadittu STM:n kehittämällä SOME-mallilla

Lähde: VM

VM34098

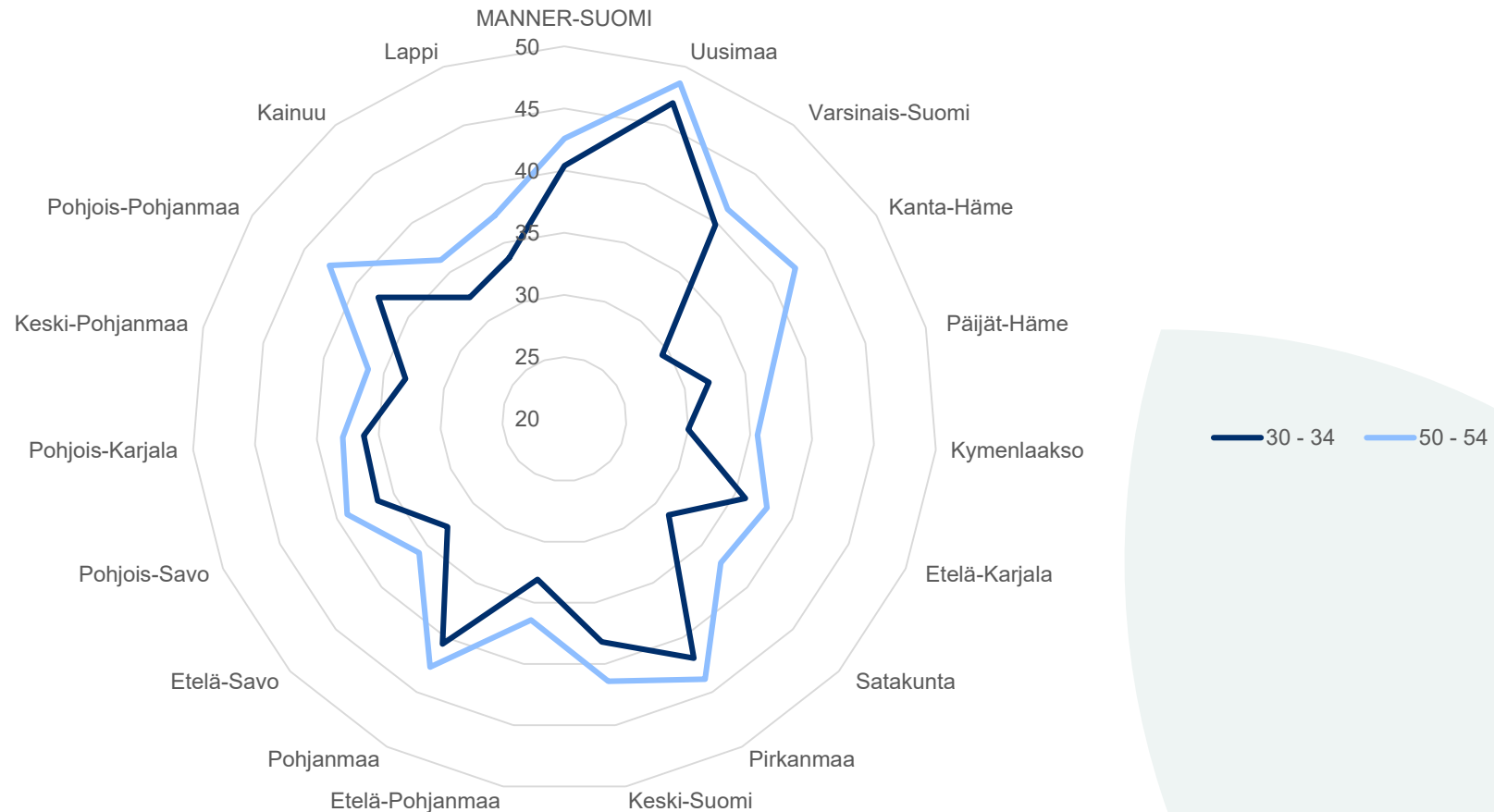
Uudistuksen taustalla, koulutusrakenne

Vailla toisen asteen tutkintoa olevien osuus 30-34-vuotiaista ja 50-54-vuotiaista maakunnittain

Uudistuksen taustalla, koulutusrakenne

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 30-34-vuotiaista ja 50-54-vuotiaista maakunnittain

Työelämän muutokset

- Työelämän osaamistarpeet muuttuvat teknologisen kehityksen ja toimialarakenteiden muutosten myötä
 - Uudenlaista osaamista – uudenlaiset työtehtävät ja työn uudet muodot
 - Korkeampaa osaamista
 - Hallituksen tavoite korkeakoulututkinnon suorittamisesta

Uudistuksen taustalla

- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
 - Toista astetta koskevat valinnat edelleen sidoksissa perhetaustaan
 - Nuorten omien tavoitteiden ja motivaation toteutuminen valinnoissa
 - Opiskelijoiden hyvinvoinnissa usein parannettavaa etenkin ammatillisessa koulutuksessa
- Digitalisaatio
 - Läpileikkaavana muutosajurina

Koulutuspolitiikan viitekehys

- Koulutuspoliittinen selonteko
- Oppivelvollisuuden laajentaminen
 - Oppivelvollisten ikäluokan tarkastelu kokonaisuutena ja yhdenvertaisuus
- Jatkuvan oppimisen uudistus
 - Kannustimet työikäisten osaamisen kehittämiseksi

MINISTRY OF EDUCATION AND CULTURE
FINLAND

**Miten turvataan laadukas toisen
asteen koulutus jokaiselle?**

Lähtökohdat valmistelulle

- Lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus ovat rinnakkaiset ja tasa-arvoiset koulutusmuodot.
- Toisen asteen koulutus luo pohjan kaikille nuorille jatko-opintoihin ja työelämään ja on merkittävä osaamisen kehittämisen väylä työikäiselle väestölle.
- Tavoitteenamme on turvata laadukas ja saavutettava toisen asteen koulutus jokaiselle huolimatta toimintaympäristön merkittä-vistä muutoksista.
- Taustalla oppivelvollisuuden laajentaminen ja jatkuvan oppimisen uudistus.

Toisen asteen uudistus

- Tarkastellaan sekä lukiokoulutusta että ammatillista koulutusta
 - Mahdollisimman yhtenäiset tavoitteet oppivelvollisten (maksuttomat oppimateriaalit saaville) koulutukselle
 - Enemmän toisen asteen koulutusmuotoja ylittäviä opintoja
 - Kokonaisvaltainen toiminnan ohjaus
 - Koko toisen asteen kattavat aluekeskustelut
 - Toiminnan ja järjestäjäjärakenteen kehittäminen koko toisella asteella
 - Uudistukset ja uudistusten tarve vaihtelee lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa

Toimintakyvyn säilyttäminen

- Miten koulutusta järjestetään
 - Toiminnan uudistaminen saavutettavuuden varmistamiseksi
 - Digitaaliset ratkaisut
- Koulutuksen organisoinnin muodot voivat vaihdella
 - Alueelliset ratkaisut
- Ylläpitäjäneutraaliteetti säilyy
- Kansalliset suuntaviivat ja toimeenpanon tuki
- 2030-luvun tarpeisiin vastaava järjestäjäverkko

MINISTRY OF EDUCATION AND CULTURE
FINLAND

Toisen asteen koulutuksen toiminnan ohjaus

Koulutuksen järjestäjien ohjaus

OKM:n ja koulutuksen järjestäjien välinen vuorovaikutus

- Säädösohjaus: lait, asetukset, opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteet
- Informaatio-ohjaus: politiikkatavoitteet, tietopohja omasta toiminnasta, indikaattorit
- Rahoitusohjaus: budjettirahoituksen määrä, rahoitusmallit- ja perusteet, strategiarahoitus, kehittämisrahoitukset
- Järjestämislupaohjaus: koulutuksen järjestäjien tehtävät, toiminta-alueet jne.

Paikallinen toimivalta ja valtakunnallinen ohjaus

- Koulutuksen järjestäjällä
 - Oltava mahdollisuudet vastata nopeasti työelämän ja väestömuutoksiin
 - Kyky monipuolisten oppimisen mahdollisuuksien järjestämiseen.
- Järjestämislupasäätely ammatillisessa koulutuksessa jäykkä ja byrokraattinen nykyisin
 - Vaikeuttaa tarpeisiin vastaamista
- Miten varmistetaan laatu ja kansallisten tavoitteiden toteutuminen?

Paikallisesti ja yhdessä

- Koko toista astetta koskevat alueelliset keskustelut määräajoin
 - Alueen tavoitteet, haasteet, väestö, työelämän tarve, osaamispalvelujen tarjonta...
 - Yhdessä laadittavat seurantaindikaattorit ja tuloksellisuuden arviointi
 - Asiat tapahtuvat paikallisesti ja niihin on reagoitava paikallisesti...
 - ... valtakunnalliset ilmiöt ja tarpeet huomioon ottaen

MINISTRY OF EDUCATION AND CULTURE
FINLAND

Toisen asteen koulutuksen rahoitus

Yksinkertaista, läpinäkyvää, ymmärrettävää

- **Ammatillisen koulutuksen rahoitus** koostuu useista osatekijöistä, joiden yhteisvaikutusta vaikea ennakoida
 - Ohjausvaikutus ja rahoituksen läpinäkyvyys?
- Vähemmän kertoimia ja mukaan kaikkein keskeisimmät kustannuksia tasaavat elementit ja politiikkatavoitteet
- Perusrahoitus, suoritusrahoitus ja vaikuttavuusrahoitus edelleen hyvä perusta

Rahoituksella tuetaan eri opiskelijaryhmien tavoitteita

- Oppivelvollisille heitä tukevat rahoituksen perusteet
 - Pienempi suorituspainotteisuus, koko tutkinnot
- Jatkuvan oppimisen tavoitteita tukevat perusteet
 - Pienet osaamiskokonaisuudet
- Rahoitus erikseen eri kohderyhmille
 - Oppivelvollisten rahoitusta mahdollista tarkastella myös kokonaisuutena
- Lukiokoulutuksen rahoituksen kehittämistarpeet?
- Oppivelvollisten osalta toimeenpannaan kuluva hallituskauden aikana

MINISTRY OF EDUCATION AND CULTURE
FINLAND

Toisen asteen koulutuksen sisällöt

Joustavampia valinnan mahdollisuuksia

- Sisällöllinen kehittäminen
 - Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen sisältöjen ristiinopiskelu
 - Käynnistetään kehittämishanke nykyistä laajemman ristiinopiskelun edistämiseksi
 - Mahdollisuus ammatillisten perustutkintojen kasvattamiseen yli 180 osaamispisteen, jos niihin sisältyy nykyistä enemmän lukio-opintoja muita ammatillisia opintoja tai korkeakouluopintoja
 - Kahden samanaikaisen tutkinnon suorittaminen
 - Lainsäädännössä tarkennetaan kahden samanaikaisen tutkinnon suorittamisen asemaa koulutuksen järjestämisen, rahoituksen ja opiskelijoiden oikeuksien ja hakukohteen kannalta
- Ehdotukset toteutetaan kuluvan hallituskauden aikana